

Shrnutí hlavních poznatků

- Ve Zlínském kraji na konci roku 2014 žilo celkem 585 261 obyvatel, z nichž 18,3 % bylo ve věku 65 a více let.
- Nejvíce osob ve věku 65 let a více žilo ve zlínském okrese a z celkového počtu obyvatel okresu tvořili 18,5% podíl.
- V členění obcí kraje podle velikostních kategorií žilo nejvíce lidí seniorského věku ve skupině obcí od 5 tisíc až 19 999 osob (celkem 15 obcí), a to 24,4 tisíc obyvatel.
- V členění obcí kraje podle velikostních kategorií žil největší podíl osob seniorského věku ve skupině obcí od 50 tisíc a více, tedy v krajském městě Zlíně, a to 20,4 %.
- Nejvyšší index stáří 142,9 % a index ekonomického zatížení 53,1 % byl vykázan ve skupině obcí s 50 tisíci obyvateli a více, tedy krajské město Zlín.
- Od roku 2001 obyvatel Zlínského kraje ubývá. Do roku 2014 poklesl podíl dětské složky (věk 0 až 14 let) o 1,7 procentního bodu na 14,5 % a snížil se i podíl osob v produktivním věku (15 až 64 let) o 2,9 procentních bodů na 67,2 %. Podíl poproduktivní skupiny obyvatel (65 a více let) se zvýšil o 4,5 procentního bodu na 18,3 %.
- Průměrný věk obyvatel v roce 2001 byl 38,7 let, na konci roku 2014 již dosáhl 42,2 let.
- Z výsledků sčítání lidu, domů a bytů v kraji vyplynulo, že ve skupině žen ve věku 65 a více let převažovaly věřící ženy – hlásící se k církvi (49,0 %). U mužů v tomto věku byl zjištěn menší podíl, a to 42,9 %.
- Naděje dožití osob ve věku 65 a více let je nejvyšší v okrese Zlín, u mužů 15,6 let a u žen 19,6 let.
- Z projekce obyvatel vyplývá, že podíl osob ve věku 65 a více let v kraji v roce 2050 dosáhne 34,2 %, průměrný věk obyvatel bude 50,2 let, index stáří vzroste na 288 % a index ekonomického zatížení na 85,3 %.
- V kraji je 60,7 tis. domácnosti seniorů, tedy těch, ve kterých je osoba v čele domácnosti starší než 64 let. Z celkového úhrnu domácností představují 26 % a žije v nich 18 % obyvatel kraje.
- Převládají rodinné domácnosti, úplné i neúplné rodiny, ty tvoří 53 % domácností seniorů.
- Naprostou většinu nerodinných domácností představují domácnosti jednotlivců, těch je v kraji 27,7 tis. Ve srovnání s jinými kraji je zastoupení domácností seniorů jednotlivců v celkové populaci ve věku 65 a více let nízký. U mužů podíl 15,8 % řadí kraj na nejnižší příčku mezi kraji, u žen 37,0 % na místo předposlední.
- V domácnosti seniorů je průměrný počet členů 1,69 osob a mezi kraji je to druhá nejvyšší hodnota.
- Převládají domácnosti v čele s nepracujícím důchodcem, jen v 1,7 % domácností jsou všichni členové ekonomicky aktivní.
- Naprostá většina domácností seniorů žije v bytě, mimo byt nebo v zařízení žije jen půl procenta domácností seniorů.
- Průměrná obytná plocha na osobu patří k nejnižším mezi kraji, v bytových domech je čtvrtá nejnižší, v rodinných domech dokonce nejnižší.
- Z pohledu na věkové skupiny bylo v kraji nejvíce seniorů ve věku 80 a více let se základním vzděláním včetně neukončeného, kde převládalo více žen než mužů. Čím je věkové složení obyvatelstva starší, tím víc klesá míra vzdělanosti.
- Podle Výběrového šetření pracovních sil prováděného ČSÚ míra ekonomické aktivity v roce 2014 u osob ve věku 60 – 64 let dosahovala 26,7 %, což byl mezi kraji třetí nejmenší podíl. U seniorů starších 65 let míra ekonomické aktivity dosahovala 3,2 % a byla druhá nejnižší mezi kraji.
- V důchodovém věku zůstávají v zaměstnání daleko více muži než ženy. Míra ekonomické aktivity u mužů ve věku 60 – 64 let byla dvakrát tak vyšší než u stejně starých žen.
- Nejvíce pracujících seniorů starších 65 let mělo vysokoškolské vzdělání. Pracující seniorky starší 65 let měly nejvíce úplné střední vzdělání s maturitou a další početnou skupinou byly ženy, které měly základní vzdělání včetně neukončeno.

- V roce 2012 byl v rámci Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS) mezi respondenty ve věku 50 – 69 let šetřen úmysl pracovat i po dosažení věku odchodu do starobního důchodu. Ve Zlínském kraji 58,3 % uvažovalo o ukončení ekonomické aktivity ve věku 60 – 64 let, 23,0 % před 59 rokem a 17,2 % ve věku 65+. Co dost možná nejpozději uvažovalo o ukončení zaměstnání 41,4 % pracujících na pozici zákonodárců, vedoucích a řídicích pracovníků a 36,1 % vědeckých a duševních pracovníků.
- Mezi nejčastější chronické onemocnění seniorů patří cévní nemoci mozku, ischemické nemoci srdeční a hypertenzní nemoci. Zhoubným novotvarem onemocněl každý čtvrtý občan v kraji.
- Nově v roce 2011 onemocnělo zhoubným novotvarem 4 569 obyvatel kraje, 54 % mužů a 46 % žen. Z toho nejvíce ve věku 70 – 74 let (669), 62,0 % mužů a 38,0 % žen. Nejvyšší nárůst zhoubným onemocněním byl zaznamenán v rozmezí mezi lety 50 – 54 let. U žen nástup onemocnění začíná v mladších věkových kategoriích a celkový průběh nemá tak strmý charakter. U mužů vyšší nástup onemocnění začíná mezi lety 50 – 54 a toto stoupání má strmý charakter až do vysokého věku.
- V roce 2013 bylo v kraji hospitalizováno celkem 132 338 lidí, z toho 7,9 % na novotvary, 14,1 % na nemoci oběhové soustavy, 8,8 % na nemoci trávicí soustavy. Pro novotvary bylo hospitalizováno 10 516 osob, z toho 18,4 % na nezhoubné novotvary, 6,7 % na zhoubný nádor tlustého střeva, 5,3 % na rakovinu prsu a 5,0 % na zhoubný nádor prostaty.
- V minulých letech byly v kraji k dispozici 4 léčebny pro dlouhodobě nemocné s kapacitou 414 lůžek. V nich bylo hospitalizováno 4 818 obyvatel s průměrnou ošetrovací délkou 28,3 dnů. Ve dvou hospicích bylo k dispozici 50 lůžek a hospitalizováno 274 nemocných.
- V kraji byl v roce 2013 nejvyšší počet hospitalizovaných na 10 tis. obyvatel z celé České republiky.
- V ambulantní geriatrické péči bylo provedeno v roce 2014 15 974 geriatrických ošetření (vyšetření). V domácí péči bylo 5 572 pacientů a z toho 83,4 % ve věku 65 let a více. Na jednoho pacienta bylo provedeno 41,0 domácích návštěv, z toho 71,1 % zdravotních. Pacientům v domácí péči bylo poskytnuto 360 857 výkonů, z nichž 22,6 % nebylo hrazeno zdravotními pojišťovnami, což bylo nejvíce v ČR.
- Počet osob pobírajících starobní důchod v kraji v roce 2014 mírně vzrostl na 98,4 tis. osob a představuje 5,6 % z celkového počtu osob se starobním důchodem v ČR.
- Roste počet osob s předčasným důchodem, v roce 2014 pobíralo předčasný důchod 30,6 % všech příjemců starobního důchodu.
- Úroveň průměrných důchodů v kraji je dlouhodobě nízká, v roce 2014 byl průměrný důchod 10 843 Kč čtvrtý nejnižší mezi kraji.
- V roce 2014 bylo v kraji seniorům vyplaceno téměř 16. tis. příspěvků na péči, z toho 39 % osobám ve věku 85 a více let.
- Jednou z priorit rozvoje sociálních služeb v kraji je zajistit dostatečnou kapacitu v pobytových zařízeních určených pro seniory s Alzheimerovou chorobou a jinými druhy demencí.
- Při volbách do obecních zastupitelstev v roce 2014 kandidovalo 1 014 obyvatel ve věku 65 let a více, z nichž bylo zvoleno 125 osob (tj. 3,7 % ze zvolených zastupitelů), ze kterých se jich 6 stalo starostou.
- 23 % obyvatel kraje v seniorském věku ovládá činnosti s počítačem a s internetem.
- V roce 2014 se celkem 1 135 obyvatel zapojilo do kurzů Univerzity třetího věku pořádaných Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně.